

Pledari Grond online – in'istorgia da success

DAL CUMENZAMENT...

Il Pledari Grond (PG) è ina purschida fitg impurtanta da la Lia Rumantscha (LR) e demussa il resultat d'ina lavur da bel e bain 30 onns da numerusas personas. Cumenza ha tut il 1983 cun in'emprima banca da datas linguisticas per il diever intern. Dus onns pli tard vegn publictà il Pledari rumantsch grischun-tudestg / tudestg-rumantsch grischun, in cudesch da giaglioffa cun var 30000 endataziuns. Il 1993 suonda il Pledari Grond, in cudesch voluminos cun ca. 150000 endataziuns. Gia in onn suenter vegn publicgada in'emprima versiuon electronica dal PG per diever extern, copiada sin discs pitschens (ca. 175000 endataziuns) ed actualisada diversas giadas. Il 2001 vegn edida ina versiuon sin CD-ROM che cuntegna las conjugaziuns da tut ils verbs dal PG, ed il 2003 datti in'emprima versiuon Filemaker dal PG ch'è applicabla sin tut ils systems da computer. Il 2005 vegn fatg in'emprima emprova da render accessibel il cuntegn dal PG en l'internet.

...FIN WWW.PLEDARIGROND.CH

Dapi il 2006 exista uffizialmain ina versiuon online da la banca da datas linguisticas da la LR, installada sin internet en collavuraziun cun la Giuventetgna Rumantscha (Giu-Ru). Il Pledari Grond online (PG online) cuntegna oz 210252 endataziuns e 3759 conjugaziuns da verbs. El vegn actualisà mintga trais mais. L'adressa d'internet è: www.pledarigrond.ch.

Quest PG online sa basa sin la banca da datas linguisticas da la LR, sviluppada en connex cun la creaziun dal rumantsch grischun e cun l'innovaziun linguistica dapi il 1982. Il num «Pledari» stat per ina collecziun da peds senza las indicaziuns grammaticalas usitadas en dicziunaris e vocabularis tradiziunals, dentant cun numerusas propostas per il diever dals peds en differents contexts e differents situaziuns. Il PG online è la pli voluminosa collecziun da peds rumantschs accessibla al public.

La banca da datas linguistica da la LR sa cumpona d'excerpts sistematici da texts e publicaziuns

Uschia sa preschenta l'interfatscha dal Pledari Grond online.

dapi il 1982 cun ils pli differents origins: servetsch da translaziun da la partiziuon Linguistica Applitgada da la LR, administraziun federala e chantunala, gasettas rumantschas, radio e televisiun electronica, Servetsch da translaziun da la Chanzlia chantunala, e. u. v.

FORMULAR DA CONTACT

In pledari d'ina lingua n'è dentant mai cumplet e terminà. Uschè ditg che la lingua viva, sa sviluppa e crescha il stgazi da peds, reflectond cuntinuadamain ils basegns comunicativs da la cuminanza linguistica. In'impurtanta part da questa cuminanza linguistica furman, ultra da las instituziuns e dals gremis surmenziunads, tut las personas che fan diever dal PG online. Mintgina u mintgin che tschertga in pled en il PG online senza success, po annunziar quai cun agid d'in formular da contact che po vegnir activà sin l'interfatscha dal PG online. Las annunziats vegnan rimnadas da la redacziun dal PG online che sa cumpona da las collavuraturas e dals collavurators da la Linguistica Applitgada, ina partiziuon da la LR. Sche l'utilisadora u l'utilisader inditgescha sia adressa dad e-mail, survegn ella u el en pauc temp ina proposta adattada per la noziun tschertgada. Il nov pled vegn endatà en la banca da datas. Suenter la proxima actualisaziun cumpara el en il PG online ed è accessibel per mintgina e mintgin.

INTERACZIUN CUN LAS UTILISADRAS ED ILS UTILISADERS

Ma las utilisadoras ed ils utilisaders pon far anc bler dapli cun il formular da contact che mo propostas per novs peds. Els pon far attent la redacziun dal PG online a

sbagls, a peds ch'èn scrits fauss ed a dublettas. Uschia na contribueschan els betg mo a l'augment da quest pledari electronic, ma gidan era da meglierar mintga di la qualitat dal dicziunari electronic.

Malgrà ch'il PG online cuntegna sulettamain peds en rumantsch grischun, serva el savens era per scriver e rediger texts idiomatics. La transposiziun dal rumantsch grischun en ils idioms n'è – almain per las Rumantschas ed il Rumantschs – nagina difficultad. Las utilisadoras ed ils utilisaders fan savens dumondas era concernent ils idioms e survegnan adina ina risposta da la redacziun dal PG online. Lur dumondas ed impuls contribueschan pia tant al svilup da la banca da datas linguisticas dal rumantsch grischun sco er a l'innovaziun ed a la modernisaziun dal stgazi da peds d'in u l'auter idioma.

En media profitan 15 utilisadoras u utilisaders mintga di da la pussaivladad da contactar la redacziun dal PG online. Lur annunziats cumpiglian remartgas davart peds che mancan, propostas per novs peds, impuls per correcturas u completaziuns, dumondas per curtas translaziuns u era dumondas generalas davart il rumantsch.

In pèr exempels dal mars e da l'avrigl 2010: in utilisader vuleva savair la correspundenza rumantscha dal term einzelzeichnungsbe-rechtigt, la redacziun dal PG online ha proponì las duas variantas cun dretg da suttascriver sulet e cun dretg da suttascripziun singula. In'utilisadora n'ha betg chattà il pled Nahrungsergänzungsmittel ed ha gist fatg sezza la proposta fitg adattada aditivs alimentars. En connex cun in congress da muslims a Mustér ha in auter utilisader stuì crear terms rumantschs per Hassprediger e Hetzprediger. Sias

propostas predicatur-instigader resp. predicatur d'odi vegnan integradas en il PG online. Propostas fitg creativas èn entradas in di per la noziun Globetrotter, numnadamain il giramund resp. il trottalon-tan, e Klackband ha ussa num claclet.

Gia quels pèr paucs exempels illustreschan ch'il PG online è davventà en curt temp ina considerabla plattafurma interactiva che porscha als commembers da la redacziun excellentas pussaivladads da tgirar il contact cun las utilisadoras ed ils utilisaders. Grazia a la moda da contact informala èn las retegnientschas da far diever dal formular pitschnas u betg existentas. Igl è in medium simpel per contribuir al mantegniment ed al svilup dal rumantsch sco era per meglierar la cumpetenza e la creativitat linguistica persunala. Ed i sa tracta d'in medium betg mo avert ad in pèr spezialists, mabain a tuttas e tuts che s'interesseschan per la lingua e la cultura rumantscha.

accessibel	zugänglich
applitgabel	anwendbar
augment	Ausweitung
cudesch da giaglioffa	Taschenbuch
cuminanza linguistica	Sprachgemeinschaft
diever	Gebrauch, Verwendung
endataziun	Eintrag
excerpt	Auszug
interfatscha	Benutzeroberfläche (eines Computers)
noziun	Begriff
purschida	Angebot
remartga	Hinweis
retegnientscha	Hemmschwelle
stgazi da peds	Wortschatz
term	Begriff
utilisader	Anwender

Lia Rumantscha
Via da la Plessur 47
7001 Cuira
telefon 081 258 32 22
liarumantscha@rumantsch.ch
www.liarumantscha.ch